

Milan Mazúr

Riaditeľ Považskej galérie umenia v Žiline

Prostredníctvom výstavy diel Giuseppe Chiariho, pochádzajúcich zo zbierky Carla Palliho v Prate, sa talianske moderné umenie opätovne vracia do Považskej galérie umenia v Žiline. Prvá slovenská výstava venovaná tomuto inovatívnemu umelcovi sa aj tentokrát uskutočňuje vďaka spolupráci s Talianskym kultúrnym inštitútom v Bratislave, s ktorým sme aj v minulosti realizovali niekoľko významných podujatí, spomedzi ktorých by som rád pripomenul autorské výstavy Roberta Malquorihho, Gianni Bertiniho či Emilia Isgrò, ako aj kolektívnu výstavu Dvadsať v Jednej – 20 krajov v 1 Taliansku, 20 umelcov na 1 výstave.

Giuseppe Chiari, umelec spájaný s hnutím Fluxus z New Yorku, je predstaviteľom kreatívneho vyjadrovania bohatého na rôzne aspekty a prelínajúceho sa s tvorbou viacerých intelektuálov, akým bol napríklad John Cage. Počas svojej kariéry založenej na improvizácii, gestách a happeningoch sa Chiari stretol aj s hudobníkmi ako napríklad Sylvano Bussotti, Steve Lacy či Frederic Rzewski.

Giuseppe Chiari bol vo svojich začiatkoch ovplyvnený minimalizmom, zatiaľ čo jeho ďalšie umelecké počiny rozvinuli filozofické a vizuálne myšlienky, ktoré významne poznačili výtvarnú a hudobnú scénu šesťdesiatych a sedemdesiatych rokov.

Prostredníctvom objektov, fotografií a nástenných diel – vrátane úžasných farebných partitúr – predstavuje táto výstava Chiariho dielo z pohľadu súčasnosti, pričom zviditeľňuje, čo predchádzalo určitému druhu konceptuálneho umenia.

Ďalší prvok, ktorý ma na vystavovaných dielach zvlášť zaujal, je živý spôsob, akým sa prihovárajú publiku, a to prostredníctvom farieb a zvukov, ktoré často odkazujú na prostredie súčasnej, klasickej a jazzovej hudby. Chiari dokázal obdivuhodne pristupovať k hudbe ako k maľbe a naopak, a rovnako meniť predmety zo sveta hudby na výtvarné diela a naopak. Hudobné nástroje, partitúry či koncertné plagáty sú tým, čím sú, zároveň však predstavujú aj obrazy. Melódia splýva s maľbou. Ide o úžasnú hru, v rámci ktorej vzniká nový optický a kognitívny aspekt umeleckej tvorby.

Claude Debussy povedal, že hudba je najľahodnejšia forma umenia. Chiari si tento koncept plne osvojil a odstránil hranice medzi zvukom, slovom a farbou, čím vytvoril vizuálnu hudbu, ktorá podnecuje emócie a stavia na svojej vlastnej estetike.

Typické prvky Chiariho štýlu možno nájsť aj u niektorých slovenských umelcov, najmä u Milana Adamčiaka a Dezidera Tótha.

Som veľmi rád, že táto výnimočná výstava umožní našim návštevníkom dôkladne spoznať tvorbu Giuseppe Chiariho. Na záver by som rád poďakovať Talianskemu kultúrnemu inštitútu, Talianskemu veľvyslanectvu, Archívu Carla Palliho a všetkým, ktorí sa podieľali na realizácii tohto podujatia.

Milan Mazúr

Riaditeľ Považskej galérie umenia v Žiline

L'arte moderna italiana torna nuovamente alla Galleria di Arte della Città di Žilina con la mostra di Giuseppe Chiari proveniente dall'Archivio Carlo Palli di Prato. La prima esposizione in Slovacchia dedicata a questo artista innovativo arriva, anche questa volta, grazie alla collaborazione con l'Istituto Italiano di Cultura di Bratislava, con il quale anche in passato si sono organizzate importanti mostre, tra cui ricordo le personali di Roberto Malquori, Gianni Bertini, Emilio Isgrò e la collettiva "Venti per una – Venti Regioni per un'Italia".

Artista collegato al gruppo Fluxus di New York, Giuseppe Chiari è il protagonista di un'espressione creativa, con molte sfaccettature che si intreccia con quella di vari intellettuali, tra cui John Cage. Nel suo percorso fatto di improvvisazione, gestualità ed happening, ritroviamo anche musicisti come Sylvano Bussotti, Steve Lacy, Frederic Rzewski e altri.

Chiari è passato attraverso il minimalismo, mentre con le sue performances ha portato avanti un pensiero filosofico e visuale che ha segnato fortemente la scena artistica e musicale degli anni Sessanta e Settanta.

Attraverso oggetti, fotografie e opere da parete – tra cui le stupende partiture con interventi colorati – l'esposizione presenta l'opera di Chiari in chiave contemporanea, rendendo visibile quanto sia stato un precursore di un certo tipo di arte concettuale.

Un aspetto che mi ha colpito, guardando quanto esposto, è che le opere comunicano con lo spettatore in maniera vivace, con i colori e con una sonorità che rimandano spesso al mondo della musica contemporanea, classica e jazz. Chiari riesce in maniera miracolosa a trattare la musica come pittura e viceversa e a trasformare gli oggetti musicali in artefatti e viceversa. Gli strumenti musicali, gli spartiti, i manifesti concertistici sono tali e quali, ma sono anche quadri. Le melodie sono anche pitture. E' un meraviglioso gioco in cui si forma una nuova ottica e cognizione del fatto artistico.

Claude Debussy disse che la musica conteneva una libertà maggiore di qualsiasi altra arte, Chiari ha fatto pienamente suo questo concetto, togliendo le frontiere tra il suono, la parola ed il colore, creando una musica visiva che emoziona e segue una sua personale estetica.

Elementi tipici del linguaggio di Chiari sono riscontrabili anche in alcuni artisti slovacchi, tra questi in particolare in Milan Adamčiak e Dezider Tóth.

Sono felice che questa eccezionale esposizione permetta al nostro pubblico di conoscere al meglio Giuseppe Chiari, desidero infine ringraziare l'Istituto Italiano di Cultura, l'Ambasciata d'Italia, l'Archivio Carlo Palli e tutti coloro che hanno reso possibile questo evento.

Milan Mazúr
Direttore della Galleria di Arte della Città di Žilina